

KULTUR-
FÖRVALTNINGEN

DIS skingrar dimman

Uppföljning och utvärdering av

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län 2005-2007

Bitte Jarl

Innehåll

I. Sammanfattning	3
1. Slutsatser	4
II. Uppdraget	4
1. Metod	5
2. Rapportens disposition och avgränsningar	5
3. Enkätsvaren	5
III. Historik	6
IV. Organisation	6
V. Verksamhet	7
VI. Ekonomi	9
VII. Publik och föreställningar	11
VIII. Uppfyllelse av det kulturpolitiska uppdraget	14
1. Uppfyllelse av syftet	14
IX. Avslutande diskussion	19
Bilaga: Sammanställning av enkätsvar	

I. Sammanfattning

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län (DIS) är en stor och uppskattad verksamhet. Den erbjuder mellan 200-300 dansarrangemang per år och når ca 16 000 barn och ungdomar. Den erfarenhet, lyhörddhet och kreativa förmåga som danskonsulenterna besitter är en stor tillgång för länets och Stockholms stads arrangörer.

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län har drivits sedan 2002 av Stockholms läns landsting och Stockholms stad, med stöd av Statens Kulturråd. Under denna tid har projektet vuxit från en budget på 1,4 mkr 2002 till drygt 3 mkr 2006. Subventionsmedlen har under 2005 och 2006 i princip utnyttjats fullt ut och det har också varit målet att föra ut så många dansföreställningar och –projekt som möjligt. Statistiken för den aktuella perioden (2005-2007) ger dock inte underlag för att antalet föreställningar blivit fler eller att fler unga fått ta del av verksamheten. Det beror på att fler projekt och dansresidens genomförts – en verksamhet som är dyrbarare, men också ger ett större utbyte för alla inblandade än vad enstaka dansföreställningar gör. Det beror också på om det finns en struktur i kommunernas och stadsdelsförvaltningarnas organisation för att kunna ta emot de subventionerade erbjudandena från DIS.

Med stöd av det material som funnits tillgängligt för rapporten kan slås fast att DIS uppnår syftet med verksamheten. Enkätsvaren tyder på att arrangörerna är mycket nöjda med den information och stöd de får av danskonsulenterna. I rapporten föreslås att danskonsulenternas främjandeverksamhet prioriteras för att etablera och hålla kontakt med stadens och länets arrangörer. Subventionssystemet utnyttjas nu främst av de arrangörer som har en etablerad ställning i sin kommun/stadsdel. De behöver inte heller särskilt stöd utan kan själva söka upp den koreograf de vill samarbeta med. Insatserna bör istället läggas på möten och introduktionsprojekt med arrangörer som är nya i sina roller.

Danscentrum har innehaft uppdraget att hysa DIS sedan starten 2002. Organisationen har skött uppdraget väl och det har också passat in i Danscentrums verksamhet som förmedlare av dans. Danscentrum är dock trångbodd i nuvarande lokaler och DIS-verksamheten har vuxit i omfång samtidigt som Danscentrum fått fler uppdrag. Uppdragsgivarna bör se över om det finns andra kontorslokaler för DIS, och att Danscentrum fortsätter som huvudman, eller om det finns andra organisationer som kan ta över DIS-uppdraget.

DIS bör förbättra sin ekonomiska redovisning, verksamhetsstatistik och göra egna uppföljningar av verksamheten. Uppdraget är nu så omfattande att DIS måste kunna visa på nyttan med verksamheten och kunna göra analyser över vilka strategiska insatser som behöver göras. Det är också nödvändigt eftersom uppdragsgivarna landstinget och staden har olika redovisningssystem anpassade efter sina syften. Det borde också ligga i Statens Kulturråds intresse att statistiken redovisas på samma sätt i hela landet. Verksamhetsberättelserna måste också tydligare redovisa om målen i verksamhetsplanen uppnåtts.

I:1. Slutsatser

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län har bidragit till att stärka dansens ställning och öka intresset och kunskapen om dans.

Danskonsulentverksamheten har ett starkt stöd bland länets arrangörer.

Framgångsfaktorer

- Danskonsulenternas sakkunnighet och lyhördhet inför arrangörernas behov är en viktig framgångsfaktor.
- Större och längre dansprojekt är mer framgångsrika såtillvida att kommunen/stadsdelen och skolan/förskolan fortsätter att efterfråga dans.
- Koreografer och dansare lär sig också mer av dansresidens eller andra projekt som bygger på ett större lokalt samarbete.
- Aktuell information och erbjudanden via mail fungerar bra för de arrangörer som har kunskaper om dansarrangemang.
- Att etablera och underhålla *dansslingan* såväl i staden som länet.
- Satsa mer strategiskt på att nå nya arrangörer än att försöka öka antalet föreställningar.

Utvecklingsområden

- Ge danskonsulentverksamheten möjlighet att bättre fokusera på att utveckla *främjandedelen* av uppdraget.
- Satsa mer på att nå alla tänkbara arrangörer i kommunerna och stadsdelsförvaltningarna genom personliga möten, inbjudan till seminarier och stöd i utvecklingsarbetet för att kunna genomföra dansarrangemang.
- Se över möjligheterna att använda samlingslokaler och Kulturskolans scener i Stockholms stad till *dansslingan*.
- Utveckla verksamhetsredovisningen i form av ekonomisk redovisning, statistik och systematisk uppföljning
- Verksamhetsberättelsen bör svara på frågan hur målen i verksamhetsplanen uppnåtts.
- Referensgruppen bör utökas med någon ny arrangör som kan formulera problem och uttrycka vilket stöd de kan behöva.
- De syften som anges för DIS-uppdraget, med sina underrubriker, bör ses över och renodlas för att svara mot publiken/deltagarna, arrangörerna respektive koreograferna/dansarnas behov.

Fortsatt översyn

- Se över möjligheterna att bättre särskilja DIS-uppdraget inom Danscentrum och om acceptabla kontorslokaler kan ordnas. Se alternativt över möjligheterna att utveckla ett samarbete mellan DIS och en annan huvudman, t ex en dansscen. Kontakterna mellan DIS och Danscentrum är väl etablerade och det kan vara utvecklande för DIS-uppdraget såväl som en annan organisation att etablera ett närmre samarbete.
- DIS har mycket verksamhet och höga ambitioner. Se över uppdraget och danskonsulenternas prioriteringar i arbetet. Större kraft bör läggas vid *främjandedelen*, men det innebär också att arbetsinsatsen på andra områden måste minska alternativt att medel avsätts till fler tjänster.

II. Uppdraget

I slutet av september 2007 beslöt Stockholms läns landstings kulturförvaltning och Stockholms stads kulturförvaltning att göra en uppföljning och utvärdering av

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län. Utvärderingen skulle fokusera på uppdragets resultat och effekter utifrån uppdragets syften, samt se över organisationsform och ekonomi. Slutsatser skulle formuleras utifrån framgångsfaktorer och eventuella svårigheter och komplikationer. Uppdraget skulle vara avslutat till den 15 november och presenteras i en rapport till uppdragsgivarna.

II:1 Metod

För att få en bild av hur dansverksamheten har uppfattats av mottagarna, dvs arrangörer i kommuner och stadsdelsförvaltningar, har en enkät skickats ut och också kompletterats med några intervjuer med arrangörerna. Intervjuer har också genomförts med danskonsulenterna, uppdragsgivarna i Stockholms läns landsting och Stockholms stad, samt Danscentrums presidium, som är uppdragstagare och ansvariga för danskonsulenternas verksamhet.

Skriftligt material som verksamhetsberättelser, uppdrag, avtal och statistik har behandlat åren 2004-2006 och 2007 i möjligaste mån. Utredaren har också tagit del av videofilmade föreläsningar samt utvärderingar av arrangörer, skol- och förskolepersonal.

II:2 Rapportens disposition och avgränsningar

Tyngdpunkten i rapporten ligger på enkätresultaten samt ekonomiska och verksamhetsredovisningar från 2004-2007. Det har inte ingått i uppdraget att jämföra med andra län hur dessa löst konsulentverksamheten och inte heller att se över Kulturrådets förhållningssätt till verksamheten. Enkätsvaren har sammanställts och bifogas rapporten.

II:3 Enkätsvaren

Enkäten sändes ut till samtliga länets kommuner (24) och till 12 av Stockholms 14 stadsdelsförvaltningar. Svarsperioden var drygt 14 dagar, men svar har sedan ”droppat in” efter påminnelse i ytterligare 14 dagar. Det har inte funnits tid att ytterligare påverka arrangörerna att svara, eftersom uppdragstiden varit kort.

Svarsfrekvensen för länet var 15 av 24 (63%), och för Stockholms stad 4 av 12 (33 %), vilket gör att svarsfrekvensen totalt blev 19/36 (53 %). Att svarsfrekvensen blev så låg i Stockholms stad hänger samman med stadens omorganisation vilket bl a inneburit att tjänsterna dragits in för fyra av dem som arrangerat dansverksamhet.

Enkätsvaren är överlag mycket positiva och ger danskonsulentverksamheten ett starkt stöd. Man bör hålla i minnet att de som besvarat enkäten till större del är vana arrangörer av dans och har haft ett regelbundet samarbete med DIS.

En stor del av arrangörerna (9 av länets kommuner och 8 av stadens 12 tillfrågade stadsdelar) har inte besvarat enkäten. Vi vet att bland dessa finns fyra kommuner och fyra stadsdelsförvaltningar som har haft dansverksamhet under perioden, men som ändå inte besvarat enkäten. Anledningen är tidsbrist, att enkäten upplevdes som för omfattande eller att arrangörer som drivit verksamheten slutat sin anställning. Övriga, 5 kommuner och 4 stadsdelsförvaltningar, har inte haft någon eller mycket lite dans via DIS under perioden och kan därför ha valt att inte svara. Två kommuner och en stadsdel som besvarat enkäten ganska negativt, eller hoppat över vissa frågor, har inte haft intresse (”Kulturskolan sköter dansen”),

mycket liten kulturbudget så att man endast kan välja en satsning på skolan per år samt en har saknat kunskap om vad DIS är.

III. Historik

Dans i Stockholms stad och län (DIS) med danskonsulentverksamhet har funnits sedan 2002 och Danscentrum Stockholm har sedan dess haft uppdraget att ansvara för danskonsulenttjänsten. Kostnaden för verksamheten delas sedan dess mellan Stockholms stad och landsting, med stöd av Statens Kulturråd.

Landstinget har sedan 1980-talet arbetat med subventionssystemet ”Ut med dansen”, som sedermera blev ”In med dansen”, för att hjälpa koreografer att komma ut i länet då man insåg att kultursekreterarna var osäkra i frågor om att arrangera dans. Det hade också sin grund i Länsteaterutredningen som genomfördes vid samma tid. Landstinget beslöt då att istället för att skapa en fast länsteater stödja de fria teater- och dansgrupper som var verksamma i länet.

Stockholms stads kulturförvaltning hade under perioden 1998-2000 en egen danskonsulent på deltid. Därefter startade diskussionen med att samordna verksamheten med landstinget, vilket skedde 2002. Genom subventionssystemet ”Kultur för de unga” fanns möjlighet att subventionera dansföreställningar och workshops för Stockholms stadsdelsförvaltningar.

Statens kulturråd bidrar till utvecklingen genom att sedan 1980-talet lämna ett regionalt stöd till dansverksamhet samt att från 2002 stödja danskonsulentverksamheten. Kulturrådet ger också möjlighet för koreografer att ansöka om stöd till genomförande av ”Dansresidens”. Danscentrum får stöd av Kulturrådet till projekten ”Vibration” och ”Dansspridning i Mellansverige”. Andra år har DIS sökt och beviljats stöd för ”Vibration”.

IV. Organisation

Stockholms stad och län samverkar kring danskonsulentverksamheten, även kallad Dans i Stockholms Stad och Län – förkortas DIS. Verksamheten har även ekonomiskt stöd från Statens kulturråd inom ramen för stödet till regionala danskonsulenter. Landstinget är huvudman och mottagare av statens ekonomiska stöd.

Danscentrum Stockholm är ansvariga för driften av DIS och danskonsulenternas arbetsgivare.

Danskonsulenter arbetade sedan 2002 på konsultbasis, men är sedan mars 2007 anställda av Danscentrum. Arbetsplatsen är Danscentrums lokaler vid Jungfrugatan. Danscentrum Stockholm har för 2007 åtagit sig arbetsgivaransvaret för 1,25 tjänst och att tillhandahålla en arbetsplats med administrativ utrustning och ekonomihantering. Det utrymme som nyligen ställts i ordning kan knappast godkännas som arbetsplats vare sig ur arbetsmiljö- eller brandsynpunkt på grund av den branta trappa som leder dit. Danscentrum har också en mängd olika uppdrag och för att administrera dem har det enda kontorsutrymme som finns fyllts med arbetsplatser. Möteslokaler saknas också.

För att följa uppdraget har tillsatts en *samrådsgrupp* bestående av danskonsulenterna, samt företrädare för landstinget, staden och Danscentrum. Danscentrum Stockholm och danskonsulenter lämnar förslag som diskuteras i samrådsgruppen varpå besluten tas i Danscentrums styrelse.

Danskonsulenterna har sedan ca ett år tillbaka en referensgrupp med representanter av arrangörerna för att kunna diskutera olika verksamhetsfrågor och vilka dansgrupper som bör ingå i subventionssystemet. Referensgruppen har kommit till på Danscentrums initiativ. Referensgruppens medlemmar är kunniga och dansintresserade arrangörer. Dessutom har landstingets mångkulturkonsulent nyligen knutits till gruppen för att få ett annat perspektiv på verksamheten.

Danskonsulenterna och Danscentrum upplever att DIS-uppdraget vuxit under senare år och att inte tillräckliga medel avsatts till att administrera det. Lokalfrågan är en sak och den låga ersättning Danscentrum tar ut för de administrativa kostnaderna är en annan. Sedan konsulttjänsten blev omvandlad till anställning inom Danscentrum har Danscentrum upptäckt att det är ansvars-, tids- och kostnadskrävande att ha anställda. Båda parter ser också vissa problem med det de upplever som dubbelt huvudmannaskap (Danscentrums styrelse respektive Samrådsgruppen för DIS). När gäller frågorna enbart DIS och när gäller de också Danscentrum? Informerar de båda verksamheterna varandra? Blandar utomstående och offentlig verksamhet ihop uppdrag och organisation? Har Danscentrum och DIS diskuterat vem som ska driva olika danspolitiska frågor?

Danscentrums styrelse är stolta över att ha DIS- uppdraget, men måste också ha kontorsutrymmen och administrativ kapacitet att kunna hysa det. Kanske måste DIS-uppdraget separeras mer från Danscentrums verksamhet för att förtydliga vem som gör vad.

Föreslås att uppdragsgivarna ser över om det finns andra kontorslokaler att erbjuda DIS, och att Danscentrum kan fortsätta som huvudman efter att uppdragen och de administrativa kostnaderna diskuterats. Alternativet är att undersöka om DIS-uppdraget kan läggas på någon annan huvudman.

Föreslås att referensgruppen utökas med någon arrangör som har svårt att genomföra dansprojekt i sin kommun för att också få in dessa frågor i diskussionerna.

V. Verksamhet

Genom subventionssystemen In med Dansen (Stockholms läns landsting) och Kultur för de unga (Stockholms stad) har arrangörer i Stockholms stad och län möjlighet att köpa dansföreställningar och projekt till subventionerade kostnader, samt till subventionerat biljettpris besöka någon av Stockholms dansscener. Danskonsulenten ger råd och hjälp till arrangörer i frågor om dansseminarier, föreställningar och dansprojekt.

Förutom enstaka dansföreställningar eller workshops erbjuder DIS danspaket, s k *danspåsar* som har varierande innehåll utifrån arrangörernas behov. Danspåsarna kan innehålla fortbildning, workshops, för- och efterarbeten för såväl barn/ungdom som personal och innehåller alltid minst en dansföreställning.

Dansresidens innebär att en koreograf tillsammans med dansare under en längre tid, några månader, är stationerad i en stadsdel eller kommun och repeterar fram en ny föreställning. Under repetitionstiden finns koreograf och dansare tillgängliga och kan ge workshops, fortbildning etc. Koreografen, arrangörer och/eller DIS har var för sig eller tillsammans ansökt hos Kulturrådet.

Större projekt

Upplands Bro har under en följd av år arrangerat så att alla 4-åringar i kommunen får möta dansen i ett antal dansverkstäder och se en föreställning. Projektet inleds med en fortbildningsdag för personalen och avslutas med en utvärderingsdag. Projektet har även blivit modell för andra kommuner.

I Solna sker ett samarbete mellan en koreograf, dansare och kulturskolans danspedagoger med såväl workshops som föreställningar. Pedagogerna arbetar med barn i 6-årsverksamheten under 6 veckor, och den sjunde veckan får de se en dansföreställning.

DIS har också samarbetat med Riksteatern, Danshögskolan och andra dansorganisationer kring internationella gästspel. Samarbete sker också med Länsmusiken och de regionala konsulenterna för mångkultur och hemslojd i Stockholms län.

Utbudsdagar och fortbildning för arrangörer

Danskonsulenten arrangerar och håller själv föreläsningar för förskolepersonal, lärare och arrangörer. Årligen arrangeras en utbudsdag, med smakprov ur föreställningar, i samarbete mellan teater- och danskonsulenter för arrangörer. *Vibration* är en scenkonstdag då hela föreställningar visas och varvas med seminarier. Arrangörer är DIS, Danscentrum Stockholm, Teatercentrum och en kommun i Stockholms län. Danskonsulenten medverkar vid Stockholms läns landstings scenkonstdagar och Stockholms stads årliga *Höstsamling*, då utbudet av scenkonst, konst-, film- och museiverksamhet presenteras för stadens kulturombud. Tillsammans med Zebradans har arrangerats inspirationsdagar för förskollärare, t ex på temat genus.

Dansslingan - på uppdrag av landstinget arbetar DIS tillsammans med Danscentrum Stockholm för att bygga upp ett nätverk av dansarrangörer i Stockholms län för den offentliga dansföreställningen.

Dansspridning i Mellansverige – danskonsulenterna är med i nätverket av dans- och teaterkonsulenter i Mellansverige för att utveckla gemensamma strategier för hur man kan verka för den professionella dansföreställningen. Nätverket samverkar kring turnéer, arrangörsutbildningar, främjande, utbudsdagar mm. Nätverket har ekonomiskt stöd av Kulturrådet.

Samarbetsrådet för de regionala danskonsulenterna har en förening där danskonsulenterna i Stockholm deltar, och har tidigare varit föreningens sekreterare.

Fortbildning för koreografer och dansare

I samarbete med DIS och Zebradans ordnar Danshögskolan under våren 2008 en kurs, 8 högskolepoäng, i koreografi för ungdomspubliken. Inspirationsdagar har också arrangerats för koreografer, dansare och danslärare om föreställningar för barn.

Föreslås att mer arbete läggs ned på att utveckla nätverksarbetet i länet, att nå arrangörerna i kommunerna och stadsdelsförvaltningarna. Många arrangörer byts ut och de nya har oftast lite kunskaper om vad DIS är eller hur dans arrangeras. Danskonsulenterna kan ta för vana att medverka någon gång om året vid de arrangörsträffar som kultursekreterarna själva håller i.
--

VI. Ekonomi

Från 2004 till 2007 har budgeten för DIS ökat från 2,2 mnkr till 3,5 mnkr. Som jämförelse kan nämnas att budgeten vid starten 2002 var 500 000 kr för konsulenttjänsten och 865 000 kr i subventionsmedel = 1 365 000 kr.

Tabell 1. Finansiering danskonsulent 2004–2006 samt budget 2007

Intäkter	2004	2005	2006	2007 (budget)
Statens kulturråd	250 000	250 000	225 000	215 000
Landstinget	125 000	125 000	300 000	340 000
Sthlms stad	125 000	125 000	135 000	150 000
Summa	500 000	500 000	660 000	705 000

Bidraget från Statens kulturråd har successivt minskat i takt med att fler regioner tillsätter danskonsulenter och bidraget ska delas mellan flera regioner. Sedan 2006 har landstinget lagt in lönebidrag (130 000 kr) för ¼ tjänst för uppdraget att inventera dansscener i länet och bygga upp den sk ”dansslingan”. Bidraget från Stockholms stad har också successivt ökat något.

Tabell 2. Finansiering DIS verksamhet 2004-2006 samt budget 2007

Intäkter	2004	2005	2006	2007 (budget)
Kulturrådet/ In med dans	-	-	20 000 ¹	-
In med dansen/SLL	725 500	650 000	700 000	750 000
För de unga/ Sthlms stad	500 000	550 000	580 000	700 000
Mångkultur/SLL	-	-	225 000	-
Arrangörsintäkt/ In med dansen	332 500	454 000	473 000	375 000
Arrangörsintäkt/ För de unga	474 000	328 000	462 000	350 000
Övrigt	-	16 500	26 500	-
Summa	2 032 000	1 998 500	2 486 500	2 175 000

Efterfrågan på subventionerade dansföreställningar och projekt har i princip ökat år från år, och 2006 nådde man ”taket”. Enligt utfallet för första halvåret 2007 så minskar verksamheten i Stockholms stad. Minskningen härleds till stadens organisatoriska förändringar. Fyra stadsdelsförvaltningar har slagits samman och grundskolan har från och med halvårsskiftet återförts från stadsdelsförvaltningarnas ansvarsområde till utbildningsförvaltningens. Stadsdelsförvaltningarna har därmed inte längre ansvar för kulturverksamheten i skolan och utbildningsförvaltningen har inte hunnit bygga upp ett system för kulturombud. Flera tjänster som kultursekreterare har dragits in i Stockholms stad. De som är kvar arbetar framför allt för kulturverksamhet i förskolan.

¹ Projekt i Upplands Väsby

Arrangörerna subventioneras med 50 % i såväl stad som län. Skillnaden mellan arrangörernas insatser och landstinget/stadens insatser beror också på att trepartsavtal upprättas mellan koreograf, arrangör och DIS där avtalet anger att kommunen betalar direkt till koreografen och intäkten inte redovisas i DIS bokföring.

Fördelning av subvention

Tabell 3. Redovisning av kostnader för subvention 2004-2006 samt budget 2007

Subventioner	2004	2005	2006	2007 (budget)
Föreställningar	1 259 000	1 177 000	1 325 000	1 400 000
Biljetter	60 000	66 000	110 000	90 000
Dansresidens	70 000	135 000	345 000	115 000
Danspåsar	-	721 000	196 000	210 000
Övriga projekt	362 000	109 000	533 000	60 000
Summa subv.	1 751 000	2 208 000	2 509 000	1 875 000

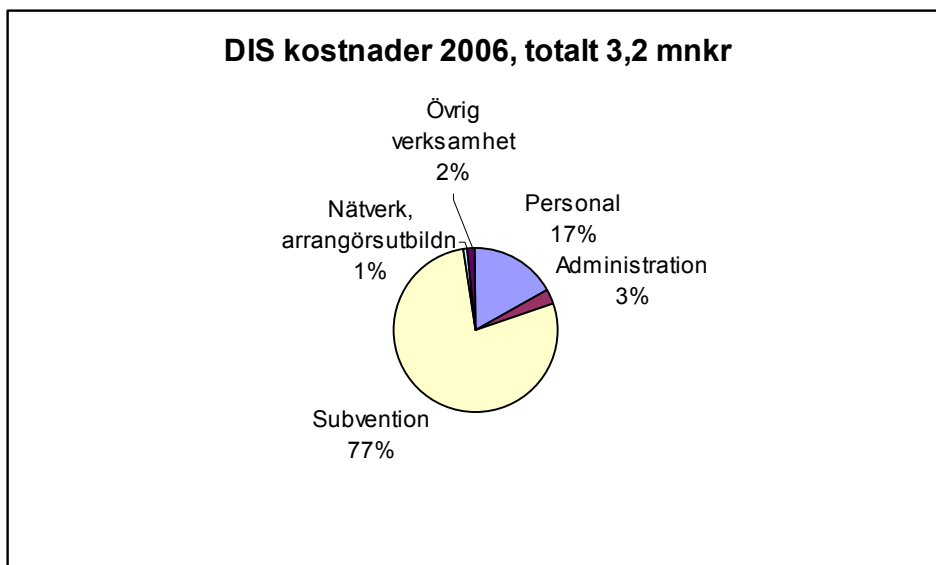
Kostnaderna för subvention av föreställningar, projekt etc har generellt sett ökat fram till 2006. "Danspåsar" innehåller såväl workshops som föreställning och kan även innehålla fortbildning. I den ekonomiska redovisningen anges föreställningssubventionen för sig, medan det övriga innehållet i danspåsen redovisas under den posten. Om man jämför länets och stadens utnyttjande av DIS-subventionen utnyttjar Stockholms stad mer möjligheten att köpa biljetter till stadens dansscener än vad länet gör.

Föreslås att i redovisningen undvika begreppet "danspåsar" och istället redovisa subvention av föreställningar, biljetter till fasta scener, dansresidens, pedagogisk verksamhet för unga, fortbildning för personal inom omsorg och skola. Även "övriga projekt" bör i möjligaste mån redovisas under dessa poster.

Verksamhetsstatistik och ekonomisk redovisning bör svara mot varann.

Fördelning av kostnader 2006

Den allra största delen av DIS verksamhetsmedel används till subvention av föreställningar etc, se avsnittet ovan. Personalkostnaden 2006 (550 000 kr) inkluderar också en ¼ tjänst för att utveckla projektet Dansslingan. Administrationskostnaderna (91 000 kr) är i huvudsak den ersättning Danscentrum får för lokalhyra, administration, marknadsföring, bokföring etc. DIS har i sin redovisning inte haft någon särskild post för arrangörsutbildning, nätverksuppbyggnad, utbudsdagar etc.

Det blir en mer rättvisande bild att slå ihop ”övrig verksamhet” med ”nätverk, arrangörsutbildning” (totalt ca 70 000 kr).

Föreslås att kostnader för arrangörerna, dvs utbudsdagar, utbildning och nätverk slås samman till en post. DIS bör också avsätta en egen budgetpost för marknadsföring, den ingår nu i Danscentrums administrativa kostnader.

VII. Publik och föreställningar

Ca 16 000 barn och ungdomar tar del av den dansverksamhet som DIS erbjuder varje år 2004-2006/07. För länet rör det sig om en publik/deltagare på totalt ca 8 000 och i Stockholms stad mellan 6-8 000 barn och ungdomar. Därtill kommer de biljetter som till landstinget redovisas för enskilda scener i Stockholm, såsom Dansens Hus, Moderna dansteatern m fl. I Stockholms stad äger de flesta föreställningarna rum på befintliga dansscener och en betydligt mindre del av föreställningarna sker som uppsökande verksamhet. Deltagare i fortbildning och utbudsdagar har varit mellan 70 och 300 den aktuella perioden.

Arrangemang

I tabellen nedan redovisas alla typer av arrangemang utifrån den statistik som funnits tillgänglig för rapporten.

Tabell 4. Antal arrangemang 2005-2007

	2005	2006	2007 (Prel)
Landstinget	129	117	97
Staden	185	129	85
Scener	11	8	20
Totalt	325	254	202

Antalet föreställningar på fasta scener är fler än vad som anges ovan, men i Stockholms stad redovisas endast publik utifrån vilken stadsdel som utnyttjar subventionen.

Om man försöker indela dansverksamheten i enlighet med den ekonomiska redovisningen i DIS verksamhetsberättelse och det som finns i underlaget för denna rapport får man följande redovisning av verksamheten.

Tabell 5. Antal subventionerade arrangemang utifrån subventionssystemet/In med dansen

	2005	2006	2007
Föreställningar	124	94	80
Fasta scener ²	11	8	14
Dansresidens	1	-	
Danspåsar	2	-	3
Workshops		16	
Pedagogiska projekt			14
Övriga projekt	2	7	6
Summa	140	125	117

I tabellen ovan har de föreställningar som förekommer i dansresidens och projekt räknats in bland föreställningarna.

Tabell 6. Antal subventionerade arrangemang utifrån subventionssystemet/Kultur för de unga

	2005	2006	2007 (prel)
Föreställningar	73	46	51
Fasta scener ³	-	-	-
Dansresidens	-	1	1
Danspåsar	13	14,5	8
Workshops	98 + ospec	67	25 + ospec
Pedagogiska projekt	-	-	-
Dansprojekt	1	-	-
Summa	185	128,5	85
Summa län och stad	325	253,5	202

Att summera de olika arrangemangen på detta sätt är inte att rekommendera. De är olika ”storheter” där det är okänt hur mycket en danspåse innehåller eller hur omfattande ett dansprojekt eller ett –residens är. Uppdragsgivarna har framför allt frågat efter antal genomförda föreställningar, men det är viktigt att det blir tydligt vilken typ av verksamhet som bedrivs. Förhållandena är väl kända av dem som är engagerade i verksamheten, men eftersom verksamheten vuxit så mycket under senare år är det viktigt att kunna visa på tydlig statistik.

Stockholms läns landsting och Stockholms stad har olika typer av statistikredovisning. I Stockholms stad har man koncentrerat sig på att redovisa antal besök samt att redovisa ett nyckeltal för hur stor subventionen är per besök och stadsdel. Varje dansgrupp eller –scen redovisar antalet barn som tagit del av föreställningen/projektet per stadsdel, och får betalt efter redovisning. Antalet föreställningar eller projekt redovisas, men Kultur för de unga har valt att inte särskilja antal dansföreställningar i rapporterna.

² Gäller redovisning från både Stockholms stad och län

³ Gäller redovisning från både Stockholms stad och län

Som synes av arrangemangsstatistiken minskar antalet arrangemang, samtidigt som kostnaderna för DIS ökar. 2005 var danspåsarna en stor utgiftspost och 2006 var dansresidensen kostnadskrävande, utan att så det skapade så många arrangemang eller ökad publik (se nedan).

Publik

Tabell 7. Publik och deltagare i DIS verksamhet 2005-2007

	2004/05	2005/06	2006/07
Landstinget	9900	7900	8700
Staden	6100	7500	3000 ⁴
Utbudsdgr mm för arrangörer	300	140	80 ⁵
Summa	16300	15540	

Åldersindelningen är också olika mellan stad och län.

Tabell 8. Åldersstatistik

Landstinget	0-6	7-12	13-20	21-25	över 25
Staden	1-5	6-12	13-15	16-18	

I stadens redovisningsprogram finns inte heller denna åldersindelning utan endast förskola – grundskola – gymnasium, beroende på det uppdrag som ligger till grund för Kultur för de unga.

De olika åldersindelningarna gör att det blir svårare att utläsa hur omfattande DIS verksamhet är. Om man ser till landstingets statistik för 2004-2006 ser det ut att saknas verksamhet för åldern 7-12 år, men det går inte att utläsa om det är på samma sätt i stadens statistik, eftersom hela grundskoleverksamheten är sammanslagen. I publikstatistiken finns inte många över gymnasieåldern, varför den översta åldersgränsen borde vara 20 år. Övriga är personalgrupper eller arrangörer och bör räknas som deltagare i fortbildning.

Statistikåret har också olika cykler; brutet för landstingets redovisning (p g a huvudmannen Danscentrums redovisningsår) och kalenderår för staden. Det är därför en fördel om DIS för egen sammanhållen statistik som visar verksamhetens storlek och innehåll.

Föreslås att DIS i kommande verksamhetsberättelser redovisar antal föreställningar, pedagogisk verksamhet för unga respektive fortbildningsinsatser för personal. Även dansresidens, danspåsar och övriga projekt bör kunna fördelas i ett sådant system. Publikstatistiken bör redovisa antal deltagande barn för Stockholms stad och län per stadsdel/kommun i åldrarna 0-5 år, 6-12 år, 13-15 år samt 16-20 år utifrån de verksamhetsposter som föreslås. Deltagare på utbudsdagar och i fortbildning redovisas för sig. Antalet försålda biljetter per dansscen i Stockholm redovisas separat och räknas inte ihop med kommun- och stadsdelsredovisningen eftersom det då kan bli dubbelredovisning. Statens Kulturråd bör också ha intresse av att statistiken redovisas på samma sätt i hela landet.

⁴ Halvårsredovisning för staden

⁵ Tre arrangemang äger rum under hösten 2007 och statistiken är inte sammanställd än.

VIII. Uppfyllelse av det kulturpolitiska uppdraget

Danskonsulenten har en uppdragsbeskrivning, som legat fast genom åren. Först för 2007 finns en utvecklad verksamhetsplan med olika aktiviteter som ska åtgärdas under året.

Verksamhetsberättelserna har hittills varit ”berättande” och inte givit svar på hur DIS lyckats med sitt uppdrag med statistik och analyser. Föreställnings- och publikstatistiken anges endast i totalsummor och stämmer inte helt med de uppgifter som denna rapport sammanställt.

Uppgifterna är hämtade från såväl Stockholms stad, Stockholms läns landsting som DIS och därför kan uppgifter ha fallit bort, men det är viktigt att DIS ser som sin uppgift att i verksamhetsberättelsen presentera en hållbar statistik som också kan användas för analyser.

Utifrån den verksamhetsplan som finns för 2007 finns bättre möjlighet att göra en verksamhetsberättelse som direkt svarar mot planen och att använda befintlig statistik för att verifiera uppgifterna.

Arbetsbeskrivning

Till grund för danskonsulentens verksamhet har legat en arbetsbeskrivning. Den har beskrivit hur mycket arbetstid som läggs ned på de olika delarna enligt följande:

	Procent
Information och utbudsdagar för arrangörer	25
Fortbildning och rådgivning för arrangörer o koreografer	20
Samarbeten och nätverk med andra aktörer	13
Uppbyggnad av dansslingan	6
Samarbete med dansscener	4
Nätverksbygge av danspedagoger	2
Administration	23
Styr- och utvecklingsgrupper	7

Det vore bra om det framgick hur mycket stöd koreograferna respektive arrangörerna får.

Föreslås att uppdragsgivarna kompletterar arbetsbeskrivningen med krav på specificerad verksamhetsredovisning. Arbetsbeskrivningen skulle också ge klarare besked om hur mycket tid som läggs ned på stöd och utveckling för dansgrupperna respektive stöd och utveckling för arrangörerna.

VIII:1 Uppfyllelse av syftet med danskonsulentverksamheten

Uppdragsgivarna önskar med denna utvärdering få svar på danskonsulentverksamheten har uppnått syftet med verksamheten under den studerade treårsperioden. Uppdraget är att

- Öka kunskapen och intresset för den professionella danskonsten
- Stärka och utveckla dansens nätverk i staden och länet
- Ge dansverksamma i staden och länet möjlighet till utveckling
- Verka för utbildning och fortbildning av dansarrangörer, till exempel genom utbudsdagar, inspirationsdagar, studiedagar och temaserier.

Nedan följer en utvärdering av respektive syfte.

I. Öka kunskapen och intresset för den professionella dansen

- Genom subventioner av dansföreställningar har arrangörer i staden och länet möjlighet att köpa föreställningar och större projekt till subventionerade kostnader, samt till subventionerat biljettpris besöka någon av Stockholms dansscener. Detta innebär att barn och ungdomar får ökade möjligheter att möta konstformen dans.

Under perioden 2005-2007 har det skett en minskning av antalet arrangemang och publik samtidigt som kostnaderna ökat. Nedgången har troligen att göra med vilken verksamhet som efterfrågas av arrangörerna. Under 2005-2006 blev den danspedagogiska verksamheten mycket omtyckt och efterfrågad. Den är dock kostsam och når inte så många barn åt gången. Därför beslutade samrådsgruppen att varje danspåse också måste innehålla någon dansföreställning, och inte enbart pedagogisk verksamhet. Dansresidensen har också visat sig vara en uppskattad form av projekt, som är kostnadskrävande även om extra projektmedel kan sökas utöver DIS egna insatser. Uppföljningar från såväl dansworkshops som dansresidens visar att de ger alla deltagare ett stort utbyte.

Det visar sig att kultur inte så lätt låter sig mätas i kvantitativa mått utan bör utvärderas utifrån kvalitativa kriterier. Finns det belägg för att kunskapen och intresset för den professionella dansen ökat i kommunerna?

Fråga 20. Har intresset för dans ökat i kommunen?

	Intresset har ökat	Intresset är oförändrat	Intresset har minskat	Vet ej/ ej svar
Allmänheten	4	4	0	11
Skolpersonal	10	1	1	7
Förskolepersonal	13	2	0	4
Barn	11	2	0	6
Ungdom	11	1	1	6

Av tabellen ovan framgår det tydligt att arrangörerna upplever ett ökat intresse för dans bland skolpersonal (10 av 19), förskolepersonal (13 av 19) samt bland barn och ungdom (11 av 19). Arrangörerna har svårare att känna av allmänhetens intresse för danskonsten.

I direktintervjuer har arrangörer nämnt att dansen som konstform ökat i popularitet, särskilt bland ungdom. Dansens hus, Parkteaterns dansmånad i Vita Bergsparken, streetdance och andra dansformer som uppstått gör dansen mer populär och mindre ”konstig”. Arrangörer kan också uppleva att teatergenren inte erbjuder ett så spännande utbud som dansen gör just nu. Det är tydligt att där det finns ett fungerande kulturnätverk med skol- och förskolepersonal har det funnits möjlighet att driva större dansprojekt och intresset för dansverksamheten har ökat. I den kommun som svarar att intresset för dansprojekt minskat har kommunen satsat på att engagera Kulturskolan för dans inom ordinarie skolverksamhet för en årskurs och därmed har det inte funnits ekonomi eller intresse från skolans sida att satsa mer på dans. På sikt kan det ju innebära ökad efterfrågan från ungdomarna.

Inflytande över val av dansarrangemang

Det är naturligtvis kommunernas arrangörer som har största möjlighet till påverkan av vilket kulturarrangemang eller –projekt som ska väljas. Min förutfattade mening var att danskonsulenterna också hade stort inflytande, men enligt enkätsvaren är det inte riktigt så. Fem

av dem som arrangerar mycket dans svarar inte alls på den frågan, vilket visar sig bero på att de har egna stora kunskaper i dans och använder sig mer av DIS övriga tjänster än just vid valet av koreograf/föreställning (se fr 21).

De som har upparbetade kontaktnät med kulturombud i förskola och skola anger också att personalen har stor eller ganska stor möjlighet till påverkan. Tre kommuner har uppgivit att ungdomars möjlighet till påverkan av valet är stor, vilket väckte min nyfikenhet. Det visar sig inte vara något formaliserat medbestämmande, utan snarare en inställning att försöka göra det som ungdomarna uttryckligen önskar samt att kunskapen har vuxit i de kommuner som har regelbundna dansprojekt och därmed har ungdomarna större möjlighet att komma med idéer.

Uppfylls syftet?

DIS verksamhet har inneburit en ökad kunskap och ett ökat intresse för dans i alla fall i skolor och förskolor. Verksamheten är beroende av ett mottagarled av arrangörer. Där kontakterna är uppbyggda är det lätt att arrangera. Enklast är samarbetet med förskolor. Deras verksamhet är inte lika målstyrd som skolans, där ett dansprojekt kan störa den ordinarie undervisningen. Danskonsulenterna bör satsa på att arrangera möten med nya arrangörer. Vana arrangörer vet att använda systemet och behöver inte så mycket stöd. Trots ökade kostnader visar statistiken på en nedgång av antalet arrangemang och publik. Det är därför ännu viktigare för DIS att med uppföljning och på annat sätt visa på effekter av verksamheten.

II. Stärka och utveckla dansens nätverk i staden och länet

- Hitta samverkansformer mellan dansvärdens aktörer och arrangörer
- Stärka dansens ställning i Stockholms stad och län
- Skapa kanaler mellan arrangörer av dans
- Arbeta för samordning av turnéer
- Initiera och utveckla former av samverkan mellan dans och andra konstarter

En av danskonsulentens uppgifter är att hitta samverkansformer mellan dansgrupper och arrangörer vilket resulterar i dansprojekt av olika slag.

Fråga 2-4. Rådgivning av danskonsulenten 2005-2007

	5 gånger eller mer	4-2 gånger	1 gång	Inte alls
Föreställningar	7	2	2	8
Projekt	5	1	2	11
Seminarier	1	2	0	16

11 av 19 arrangörer har någon gång frågat konsulenten till råds om föreställningar, men påfallande många har inte gjort det under den senaste treårsperioden. Ändå talar essäswaren varmt för att det är en trygghet att möjligheten finns. Endast 3 av 19 har frågat konsulenten till råds om seminarier etc.

Förutsättningar för dans i kommunerna

Om DIS ska kunna bidra till att stärka dansens ställning i Stockholms stad och län krävs också att det finns resurser i kommunerna. 14 av 19 kommuner/stadsdelsförvaltningar har någon scen lämplig för dans (se fråga 12). DIS arbetar nu med att bygga upp en *Dansslinga* av

lämpliga scener som kan ta emot föreställningar på turné och dessutom skapa ett nätverk mellan arrangörerna.

Ett problem är tendensen att i kommunerna/stadsdelsförvaltningarna lägga ansvaret för kulturverksamheten direkt på skolor och förskolor. Kunskaper om kvalitet, behov i området och krav för genomförandet, kunskaper som normalt ingår i kultursekreterarnas ansvarsområde, går förlorade och det fria kulturlivet har svårt att hitta samordnare eller mottagare i kommunerna och stadsdelarna.

Av de 14 kommuner/stadsdelar som besvarat frågan uppger sex att förutsättningarna för dans har blivit bättre tack vare större intresse och någon ny lokal. Åtta kommuner/stadsdelar uppger att läget är oförändrat.

11 av 19 arrangörer uppger att de deltar i något nätverk där dans diskuteras, men i många fall är det deras eget nätverk inom kommunen med skola och förskola. Danskonsulenterna informerar arrangörerna främst via mail och har också medverkat vid kulturombudsträffar och arrangerar ibland själva möten med specifika nätverk. DIS har också börjat söka upp nya arrangörer.

Arrangörerna om samarbete och ekonomisk överenskommelse med DIS

Fråga 5. Hur har samarbetet med DIS fungerat?

Mycket eller ganska bra	Varken bra eller dåligt	Inte särskilt bra, inte alls bra	Ej svar
12	2	0	5

Arrangörerna är mycket nöjda med DIS insatser. 10 av 19 arrangörer svarar att samarbetet med DIS fungerat mycket bra och konsulenterna lovordas för snabb och bra information, ett trevligt bemötande och sakkunnig rådgivning. 12 av 19 har svarat på frågan vad som varit bra med DIS, medan ingen (0) kunnat ange något som varit mindre bra! Danskonsulenten är ett bra stöd för alla typer av vägledning i dansfrågor. De som är osäkra känner en trygghet i att det finns professionell hjälp att få samt att paketen med för- och efterarbeten, workshops etc fungerar bra. Vana arrangörer sköter kontakterna direkt med koreograferna, men tror att kontakten underlättas genom att danskonsulenten är ett stöd för dansgrupperna.

Subventionen, som vanligtvis är 50 %, upplevs som nödvändig eftersom efterfrågan på dans är relativt liten och konkurrensen från andra konstformer är stor. 12 av 19 är mycket nöjda med den ekonomiska överenskommelsen med DIS och 4 är ganska nöjda. De som är ganska nöjda tycker att dansen behöver subventioneras ännu mer eftersom föreställningarna är mycket teknik- och därmed kostnadskrävande och för att den egna kulturbudgeten är för liten (se fråga 11).

Uppfylls syftet?

Ja, i den mån detta hänger på danskonsulentens verksamhet. Arrangörerna är överlag mycket nöjda med att DIS finns som resurs och den subvention som ges. Det finns dock brister i kommunerna såsom för lite samordning av kulturverksamhet, dåliga danslokaler och liten kulturbudget.
--

III. Ge dansverksamma i staden och länet möjlighet till utveckling

- DIS ska initiera möten mellan dansare, koreografer och pedagoger.

DIS har under 2004-2007 anlitat 31 olika dansgrupper/koreografer. 13 av dessa finns med i Danscentrums katalog för 2007, som tar upp 43 koreografer/grupper i Stockholm. DIS har använt sig av 20 dansgrupper/koreografer som nu inte ingår i Danscentrums medlemskatalog. Från Danscentrums sida anser man inte att det är något problem eller orättvisa. Det är inte alla grupper som arbetar med barn och ungdom. Arrangörerna tar också egna kontakter med koreografer de vill ha och detta bestämmer efterfrågan utan danskonsulentens påverkan.

Samarbetsrådet för de regionala danskonsulentverksamheterna har 2006 arrangerat en seminarierie för koreografer om koreografi för barn- och ungdomspublik. Danskonsulenten har också medverkat till framtagandet av en högskoleutbildning på Danshögskolan i barnkoreografi.

Genom de samarbeten som DIS utvecklar med Riksteatern, Länsmusiken, Hemslojdskonsulenterna, Mångkulturkonsulenterna har flera tvärkulturella projekt uppstått.

Av intervjuer med Danscentrums presidium och två koreografer har framkommit att man är varit nöjd med de insatser som DIS gör för koreografer och dansare.

I Solna stad finns ett exempel på DIS samverkan med pedagoger. Kulturskolan som står för den pedagogiska delen i ett projekt med dansverksamhet för 6-åringar. Ca 400 barn kommer att beröras. Dansgruppen och pedagogerna träffas för att hitta en samstämmighet i sitt arbete och inspirera varandra. Inriktningen den här gången är genus. Projektet avslutas med dansföreställningar.

Hösten 2007 har DIS planerat en fortbildningsdag för ABFs danslärare. Under Mångkulturåret 2006 efterfrågade arrangörerna dans av nationell och internationell karaktär. DIS har arbetat med dessa, ca 10 grupper, för att utveckla framträdandet från uppvisningsdans till mer koreograferad dans.

Uppfylls syftet?

Ja. Det har inte framkommit något missnöje med DIS insatser på detta område, och det finns heller inget belägg för att det som görs på detta område går ut över DIS övriga verksamhet.
--

IV. Verka för utbildning och fortbildning av dansarrangörer, till exempel genom utbudsdagar, inspirationsdagar, studiedagar och temaserier.

DIS arrangerar årligen en utbudsdag, med smakprov ur föreställningar, och Vibration, en scenkonstdag med hela föreställningar och seminarier.

I augusti 2007 hölls en inspirationsdag på Zebradans för förskolepersonal, kultursekreterare m fl. DIS medverkar också vid Stockholms stads arrangemang för kulturombuden i Stockholm, den s k Höstsamlingen.

Samrådsgruppen bör diskutera om det är en riktig prioritering att satsa på större utbudsdagar eller scenkonstdagar istället på fler inspirations- och studiedagar i flera kommuner. Antalet deltagare vid de större arrangemangen är inte så stort som man skulle önska när man satsar på

tids- och kostnadskrävande arrangemang. Troligen är det också de som har stora kunskaper och intresse som kommer till dessa arrangemang.

Uppfylls syftet?

Vana arrangörer är nöjda med det utbud som ges, medan nya och ovana uttrycker att de behöver mer stöd i form av temaserier, möten om dans etc.
--

XI. Avslutande diskussion

DIS har en omfattande verksamhet och uppdraget drivs med kreativitet och engagemang av danskonsulenterna. Det är ännu viktigare idag än tidigare att denna typ av genrebestämda konsulenttjänster finns, allt eftersom kommuner och stadsdelsförvaltningar genomför organisationsförändringar som gör att inhämtad kunskap går förlorad. Danskonsulenterna står för kontinuitet och kvalificerad rådgivning. Verksamheten är uppskattad och har starkt stöd bland arrangörerna. Även dansare och koreografer upplever DIS som en tillgång och inte minst beror det på att danskonsulenterna sköter verksamheten på ett engagerat och professionellt sätt. Den dåliga svarsfrekvensen på enkäten är dock en osäkerhetsfaktor. Vad som ändå var positivt och påtagligt i enkätsvaren var att även bland dem som inte var så flitiga arrangörer av dans, upplevdes DIS som en tillgång för att hålla sig informerade om det aktuella utbudet samt att möjlighet till subvention och professionell hjälp finns att få.

Danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län har växt snabbt i omfång sedan starten 2002, men hanteras fortfarande som om det var ett litet projekt mellan några få inblandade som känner till vad som sker och därför inte behöver redovisa verksamheten på ett gripbart sätt för utomstående. Det är istället viktigt att DIS förstår att man måste försvara sin position och på ett konkret sätt visa att hur man lyckas med verksamheten. Arbetet bör också formuleras mer strategiskt i hur man ska göra en rättvis fördelning och nå de kommuner och stadsdelsförvaltningar som inte tar del av det som DIS har att erbjuda. DIS bör överväga om subventionen ska vara högre för de arrangörer som uppenbarligen har små möjligheter att introducera dans, s k introduktionserbjudanden.

När DIS startade var dans ännu en rätt ovanlig konstform och dansarrangemang i kommunerna inte så vanliga. Genom danskonstens utveckling, flera dansscener i Stockholm och Parkteaterns dansmånad i Vita bergsparken har dansen blivit mer tillgänglig. DIS har genom åren arbetat upp intresset bland arrangörerna så att flera drar stor nytta av subventionssystemet. Uppdragsgivarna bör fundera på om inte uppdraget kan omdefinieras något mot att ge *främjandedelen* en större utrymme. Det skulle innebära att prioritera uppsökande verksamhet bland nya arrangörer, att fortbilda och diskutera dansfrågor med arrangörer och genomföra särskilda dansprojekt i kommuner som inte har erfarenhet eller kunskaper.

Danscentrum som är en medlemsorganisation för dansgrupper och koreografer i Mellansverige har med tiden fått ett stort projekt att hantera. Såväl stat, landsting som kommun har stora förväntningar på en relativt liten, underbemannad och trångbodd organisation, vars främsta uppgift är att ordna daglig träning och repetitionslokaler för dansare och koreografer. Den arbetslokal som ställts i ordning på Danscentrum för DIS räkning, för att man skulle få ett eget utrymme, är belägen en trappa upp med en trappa som säkert döms ut som livsfarlig vid en skyddsron.

Under utredningen har diskuterats om Danscentrum ska fortsätta vara huvudman eller om det finns andra möjligheter. Trångboddheten är en anledning till att DIS bör flytta ur lokalerna, men möjligen fortsätta med Danscentrum som huvudman. Danscentrum har just omorganiserat och anställt danskonsulenterna. Det innebär en omställning för hela organisationen med nya åtaganden som också är tids- och kostnadskrävande. Danscentrum arbetar med förmedling av dans vilket gör det naturligt att också hysa DIS-uppdraget. Å andra sidan är kontakterna väl upparbetade och det kan finnas anledning att se över om inte DIS kan utveckla ett samarbete med någon annan dansorganisation, t ex scenerna Dansens hus eller Moderna dansteatern. Ett samarbete med en ny huvudman kan ge mycket positiva effekter på verksamheten, bara den är stor nog att axla uppdraget. Ett annat alternativ är att undersöka om DIS kan vara en del i det nya marknadsförings- och förmedlingskontor för stadens fria kulturliv, särskilt mot skolan, som diskuteras i Stockholms stad för 2008.

Det är också frågan om antalet genomförda föreställningar ska vara huvudsaken. Målinriktade dansprojekt tycks vara av större tillfredsställelse för alla inblandade. Deltagarna/publiken och skol- respektive förskolepersonal får ett större intresse och kunskap om dans om mötet med dansen innehåller såväl för- som efterarbeten inklusive workshops för de unga och introduktion till personalen. Dansarna får också komma i kontakt med sin publik, vilket bidrar till deras utveckling. Dansresidens kostar mer, men ger mycket i utbyte om de lokala förutsättningarna är de rätta. Det ger också danskonsten en möjlighet att utvecklas. Dansresidens och dansprojekt tar mer tid att samordna och administrera varför danskonsulenternas arbetsuppgifter skulle behöva omprioriteras.

Sammanställning av enkätsvar angående danskonsulentverksamheten i Stockholms stad och län (förkortas DIS) hösten 2007

Svarsfrekvens länet: 15/24 (63 %)

Svarsfrekvens Stockholms stad: 4/12 (33 %)

Svarsfrekvens totalt: 19/36 (53 %)

1. Har ni genomfört något arrangemang i samarbete med DIS 2005-2007?

Länet

År	Mer än 5 ggr	5-3 ggr	2 ggr	1 gång	Inte alls
2005	7	0	2	3	6
2006	6	2	1	6	4
2007	5	2	2	4	6

2. Har du under 2005-2007 bett danskonsulenterna om rådgivning beträffande dansföreställningar?

10-19 ggr	5-9 ggr	2-4 ggr	1 gång	Inte alls
3	4	2	2	8

3. Har du under 2005-2007 bett danskonsulenterna om rådgivning beträffande projekt?

10-19 ggr	5-9 ggr	2-4 ggr	1 gång	Inte alls
3	2	1	2	11

4. Har du under 2005-2007 anlitat danskonsulenterna för att arrangera och/eller medverka i seminarier, konferenser eller studiedagar?

5-9 ggr	2-4 ggr	1 gång	Inte alls	Ej svar
1	2	0	15	1

5. Hur har samarbetet med DIS fungerat?

Mycket bra	Ganska bra	Varken bra eller dåligt	Inte speciellt bra	Inte alls bra	Ej svar
10	2	2	0	0	5

Kommentar till fråga 5:

- En mycket bra verksamhet med kunniga, tillmötesgående medarbetare. Lätt att samarbeta med. Intresserade av nya spännande projekt

- Får mycket bra information från danskonsulenterna (3)
- Snabba svar. DIS har varit hos oss och pratat om strategier, marknadsföring, föreställningar.
- Bra och inspirerande.
- Vi kommer i kontakt med aktuellt utbud av dansföreställningar genom DIS.
- Lättsam, trevlig kontakt. Okomplicerat!
- Får alltid bra bemötande, kloka tankar och rådgivning.
- Väl fungerande samarbete vid t ex studiedagar för förskole- och skolpersonal med introduktioner, föreläsningar etc.
- Aldrig stött på ”problem”.
- Danskonsulenterna är alltid tillgängliga för rådgivning gällande både projekt och dansföreställningar. Arbetet är mycket värdefullt för att tillgängligheten av dans ska öka i skolan och i förskolan och för att underlätta information från kultursekreterare till skolans och förskolans kulturombud.
- Jag har nästan alltid direktkontakt med koreografen och dansarna när det gäller föreställningar och projekt. Men jag upplever att danskonsulenterna underlättar den här kontakten genom att vara ett stöd för dansgrupperna. Danskonsulenterna har dukat bordet.
- Mycket stor sakkunskap, gedigen kompetens, alltid intresse, entusiasm, personlig charm dessutom – vem vill inte vända sig till ett sånt ställe??!
- Ytterst lätt att komma överens. Professionellt och obyråkratiskt.

6. Vad har varit bra med DIS?

- Råd och stöd vad gäller genomförande, kontakter och ekonomiskt bidrag vilket möjliggjort flera bra arrangemang.
- Man kan alltid kontakta dem i alla slags ärenden rörande dans.
- Viktigt och bra att den specifika kunskapen om dans finns vad gäller repertoar, upplägg av projekt samt hur vi ska sprida dans på ett bra sätt.
- Bra möjlighet att använda dans i olika samarbeten eller arrangemang. Är nödvändigt att locka med ett subventionerat pris. Bra med möjlighet till för- och efterarbeten.
- Utbudsdagar, subvention
- Bra kontakter, bra föreställningar.
- Att få ut dansen till barn i förskola och skola. Ger inspiration till att upptäcka ny dans och grupper. Bra att ha proffs som ett urvalgaller i det stora informationsflödet. Bra utbud av seminarier.
- För att kunna introducera och presentera en ”ovanlig” kulturyttring krävs specifik information som inte en lekman kan ge.
- Bra att samordning finns, det är a och o. Ger mer för oss som är osäkra ibland. Man kan få tillgång till proffskunskap enkelt och smidigt samtidigt som grupperna når ut mer samlat och effektivt.
- Att de underlättar för dansen att bli mer lättillgänglig. Allt blir enklare, förpackat i påsar och till ett bra pris.
- Snabba reaktioner, flexibilitet och öppenhet – bra att ha kunniga personer att förbereda och genomföra dansprogram med.
- Bra med en verksamhet som sätter fokus på dansen i alla dess former. Kunskaperna om dans är inte särskilt stora, danskonsulenterna arbetar på att bredda kunnandet hos skolor, arrangörer.

7. Vad tycker du har varit mindre bra med DIS?

- Att den inte är mer utbredd (= fler konsulter = mer tid) (!!!)
- Arbetsituationen måste vara pressande för så få anställda i ett så pass stort arbetsområde. Stockholm är ju trots allt ett storstadsområde.

8. Hur viktigt tycker du det är att danskonsultverksamheten fortsätter?

Mycket viktigt	Ganska viktigt	Varken eller	Ganska oviktigt	Inte alls viktigt	Ej svar
15	1	2	0	0	1

9. Beskriv ett DIS-projekt etc som fungerat bra – och varför det var bra.

- Alla projekt har varit bra, men vi kan t ex nämna projektet med Christina Tingskog och ”Verkar verkligt” som verkligen nådde fram till både barn och lärare.
- ”Vispar du?” Vi fick lite mer information om föreställningen. DIS besökte oss, koreografen pratade med publiken, bra föreställning. Dansarna hade bra kontakt med barnen.
- Dansresidens. Både ekonomiskt och rådgivande stöd före, under och efter residentet. Hjälpt att sprida information och tillgång till nätverk.
- Minna Krooks föreställningar har fungerat utmärkt med barnomsorgen. En bra kontakt med barnen, satsar på både upplevelse och medskapande.
- Danspåsen ”Bygget”: professionella pedagoger, tydligt upplägg, lagom omfattande och mycket inspirerande för barn och personal.
- Treårigt dansprojekt för 5- och 6-åringar med Lisa Spets.
- Dansundervisning med danspedagog Lisa Spets. Föreställningarna ”Havet är blått”, ”Det blir inte alltid...” och ”Om Grodan”.
- ”Dans i din skola” innebär fördjupning av dansspråket då eleverna själva får pröva på – bästa sättet att lära sig!
- Projektet på Siaröfortet 2005 var mycket lyckat.
- ”Allt nu!” Danspåsar med föreställningar och tillhörande dans- och trumverkstäder för åk 6-9. Ett samarbete mellan stadsdelsförvaltningen, Kista kyrka och koreografen Ingrid Olterman. Ingrid Olterman gjorde själv ett stort jobb för att nå och intressera skolorna i området, medverkade bl a på kulturombudsmöte.
- Dansresidenset Spår 2006, finns i separat utvärdering. Zebradans småbarnsföreställning ”Borta” – ljuvlig variant på tittutlekar för de minsta.
- Alla samarbeten med danskonsulenterna har fungerat bra. Förutsättningen för ett bra samarbete är förstås att det finns en ansvarig arrangör på plats.

10. Beskriv ett DIS-projekt etc som inte fungerat bra – och varför det inte fungerade.

- ”Vispar du?” Scenen hade betonggolvet (missförstånd), diskussioner fram o tillbaka, en dansare ville absolut inte riskera att halka. Men en ny scen med trägolv hittades och

allt flyttades raskt till en annan kommundel. Stor framgång och inte så stort publikbortfall. Tydligare riktlinjer i kontraktet hade underlättat.

- Minns inte, men det har funnits föreställningar där barnen lämnat föreställningen för att den har varit för ”konstig”. Då är det vanligtvis så att man varken haft för- eller efterarbete.
- Rekommenderad föreställning från DIS till en tjejmässa. Föreställningen uppskattades inte alls.
- Har inga såna minnen – förträngning? – eller tur å skicklighet!

11. Är ni nöjda med den ekonomiska överenskommelsen med DIS?

Mycket nöjd	Ganska nöjd	Varken nöjd eller missnöjd	Inte särskilt nöjd	Inte alls nöjd	Ej svar
12	4	0	0	0	3

Kommentar till fråga 11:

- Om det ska bli någon dans i glesbygden så måste det finnas en bra ekonomisk grund så subventioner är viktiga.
- Efterfrågan av dans är liten. Förståelsen för dans som konstform är ej utvecklad i skola och barnomsorg.
- Konkurrensen från andra konstformer som också är subventionerade är stor. (3)
- Nödvändigt med subvention för att konkurrera med andra konstformer och locka.
- Utan subventioner är det frågan om det hade blivit några föreställningar alls.
- Förmånligt
- Dansföreställningar kräver ofta mycket teknik = mycket pengar. Behövs mer subvention!
- Vid treårigt dansprojekt minskades subventionen successivt – mot ingången överenskommelse
- Vi har för lite pengar till kultur generellt.
-

Förutsättningar för dans i kommunen/stadsdelen

12. Finns det någon offentlig scen med minst 100 publikplatser som är lämpad för dans?

Ja	Nej	Vet ej
14	4	1

Vilka?

13. Finns skolor med lokaler lämpade för dans med minst 50 publikplatser?

Ja	Vet ej	Ej svar
9	1	9

14. Finns förskolor med lokaler lämpade för dans med minst 20 publikplatser?

Ja	Nej	Vet ej	Ej svar
4	1	4	10

15. Har ni andra samarbetspartners i kommunen i fråga om dans?

Ja	Nej	Ej svar
10	8	1

Om ja, vilka?

16. Beställer ni dans av andra än DIS?

Ja	Nej	Ej svar
8	9	2

Om ja, vilka?

17. Finns tillräcklig kompetens för att arrangera professionell dans?

	Ja	Nej	Vet ej/ej svar
På kulturkontoret eller motsvarande	17	1	1
I skolan	1	4	14
I förskolan	1	5	13
Annat	3	-	-

18. Deltar du i något nätverk där dans diskuteras?

Ja	Nej
11	8

19. Har förutsättningarna för att genomföra dansarrangemang i kommunen förändrat från 2005 till idag?

- Inte nämnvärt. Möjligen förbättrats.
- Ja, större intresse
- Vi har mindre medel
- Nej (6)
- Fortfarande ingen bra dansscen
- Det finns ett stort intresse från skolor och förskolor.

- Tack vare kulturskolan där dans är ett av tre kulturämnen som finns obligatoriskt på schemat under de första tre åren i skolan (1 ämne per läsår, 1 lektion i veckan).
- Intresset för dans har ökat – i varje fall bland kulturombuden i skolor, mer sällan har hörts kommentarer om knepigheter med dansföreställningar.
- Ja vi har fått tillgång till bättre lokaler.

20. Har ni märkt någon förändring av intresset för dans i kommunen från 2005 till idag?

	Intresset har ökat mycket	Intresset har ökat något	Intresset är oförändrat	Intresset har minskat något	Intresset har minskat mycket	Vet ej/ ej svar
Allmänheten	1	3	4	0	0	11
Skolpersonal	0	10	1	1	0	7
Förskolepersonal	2	11	2	0	0	4
Barn	2	9	2	0	0	6
Ungdom	4	7	1	1	0	6

21. Vem påverkar valet av dansarrangemang i kommunen?

	Stor möjlighet till påverkan	Ganska stor möjlighet till påverkan	Ganska liten möjlighet till påverkan	Liten möjlighet till påverkan	Inte alls	Vet ej/ ej svar
Danskonsulenten	4	6	0	0	1	8
Kommunens arrangör	14	2	0	0	0	3
Skolpersonal	6	7	3	0	0	3
Förskolepersonal	4	9	3	0	0	3
Barn	0	4	8	2	1	4
Ungdom	3	4	6	2	1	3

22. Hur ser kommunens/stadsdelsförvaltningens planer ut för dansverksamheten i framtiden?

- Inga planer på förändring
- Sedan åtskilliga år görs inga beställningar av produktioner från centralt håll i kommunen. I samband med övergången till skolpeng bestämdes att skolor etc får ta ansvaret för sin kultur själva och också göra beställningarna själva. De centrala medlen drogs in. Som man kunde vänta sig fungerar inte detta system särskilt bra. Man diskuterar därför nu en tjänst med inriktning på barn- och ungdomskultur, som skall kunna hjälpa skolor och förskolor att samordna och beställa.
- Våren 2008 planeras tema ”Dans för förskola och skola”
- Funderar på att utveckla ”Dans i skolan” i kommunen
- Det är osäkert beroende på kulturpengen som just instiftats. Vi kommer så långt det är möjligt fortsätta erbjuda dans för förskolan och skolan, men kanske främst på den offentliga scenen.
- Önskar bygga upp ett bättre kontaktnät med skolorna för att bättre kunna föra ut olika konstyttringar.

- Att vid olika tillfällen köpa in dansföreställningar som en del av ett varierat kulturutbud som erbjuds förskola och skola.
- Hoppas vi kommer att få en bra dansscen i ”Ungdomens Hus” som ska byggas. Kulturskolan ska försöka med ”Dans i skolan”-erbjudanden.
- Vi försöker inreda för dans när nya lokaler ska byggas eller gamla byggas om. Vi vill gärna ha mer dans, men det är fråga om lokalers lämplighet och ekonomi.
- Förhoppning om att fler unga tar del av dansverksamhet på sin fritid. Att synen på dansuttrycket ”avmystifieras” genom kulturskolan och våra övriga dansföreningars verksamheter.
- Inom stadsdelsförvaltningen finns Rinkeby kulturskola som arrangerar dansundervisning för barn och ungdom. Vi samarbetar med Stockholms stads kulturskola, ungdomsverksamheter, Kista kyrka och föreningslivet då det gäller dansarrangemang.
- Svårbedömt med tanke på ny stadsdels- och skolorganisation.
- Planerar för Danspåsar och föreställningar för nästa år.

23. Vilka förslag till förbättringar av DIS har du?

- Fler seminarier, konferenser, debatter, diskussionsgrupper för dans borde arrangeras. Kanske inte bara centralt i Stockholm, även i ytterstaden.
- Att verksamheten får växa och att den blir än mer etablerad.
- Skulle gärna se att danskonsulentverksamhetens arbetsplats var förlagd till Dieselverkstaden. Det är lätt för länet att ta sig till DV, vi har två bra dansscener och Nackapubliken är stor.
- Fungerar utmärkt redan idag; stort utbud, bra PR, bra samarbeten. (2)
- Få utökade resurser! Stöd för danslek för hela förskolan och dans i skolan.
- Större satsning på danspedagogisk verksamhet.
- Mer personal eftersom det är ett stort upptagningsområde.